Stärkta biblioteksprojekt

* Mötesplats på biblioteket, generationsöverskridande i Fixoteket (2018–2019)
* Unga i Fixoteket (2019–2020)
* Fixotek hjärta DigidelCenter (2020-2021)
* Bibliotek, Fixotek och DigidelCenter i Säter för barn och unga (2021-2022)
* Medskapande demokratiutveckling (2022-2023)

- Mötesplats på biblioteket (2018-2019)
- Unga i Fixoteket (2019-2020)
- Fixotek hjärta DigidelCenter (2020-2021)
- Bibliotek, Fixotek och DigidelCenter i Säter för barn och unga (2021-2022)
- Medskapande demokratiutveckling (2022-2023)

Mötesplats på biblioteket (2018-2019)

Stärkta biblioteksprojekt för att utveckla bibliotekets verksamhet till seniorer och personer med åldersrelaterade funktionsnedsättningar. Vi har ökat vår kompetens om äldres förutsättningar att vara delaktiga, med betoning på digital delaktighet.
Fixoteket ska vara generationsöverskridande. I vårt första projekt inom Stärkta bibliotek utvecklade vi vårt Fixotek för seniorer och personer med åldersrelaterad funktionsnedsättning. Vi anställde en gerontolog som projektsamordnare och med sin specifika kompetens hjälpte hon oss att utveckla Fixoteket för målgruppen. Tillsammans med socialbibliotekarien och MIK-bibliotekarien tog de fram digital teknik för seniorer som ska bredda och tillgängliggöra bibliotekets tjänster. Under projekttiden har vi förbättrat vårt samarbete med socialförvaltningen. Vid projektets avslut har målgruppens behov av biblioteket kartlagts och två huvudinriktningar identifierats; biblioteket som mötesplats och digital delaktighet. Spåret om biblioteket som mötesplats plockas upp i ordinarie verksamhet av socialbibliotekarie och biblioteksassistent medan spåret om digital delaktighet fortsätter in i arbetet med DigidelCenter.

Unga i Fixoteket (2019-2020)

Stärkta biblioteksprojekt för att utveckla bibliotekets verksamhet till unga mellan 13–25 år. Vi har som målsättning att med hjälp av Fixotekets aktiviteter utveckla vår förmåga att attrahera och involvera unga. Barn- och ungdomar är en prioriterad målgrupp och vi behöver deras delaktighet för att fortsätta vara ett relevant, intressant och demokratiserande bibliotek även i framtiden och för nya generationer.
Fixoteket ska vara generationsöverskridande. I vårt andra projekt inom Stärkta bibliotek utvecklar vi vårt Fixotek för unga. Vi har anställt en konstnär som Fixotekarie med fokus på meningsskapande, i projektgruppen igår även barn- och ungdomsbibliotekarien och MIK-bibliotekarien, projektet leds av kultursamordnaren. Genom att utveckla Fixoteket vill vi tillsammans med unga öka deras förmåga att skapa förutsättningar att vara delaktiga i samhället, utveckla den egna kreativiteten, fantasin och drivkraften, att tillgodose sig bildning samt att problematisera och konkretisera medie- och informationskunnighet. Inom detta lägger vi även fokus på att utveckla biblioteksarbetet och Fixoteket tillsammans med unga med funktionsvariationer. I personalgruppen ser vi stora fördelar med att höja vår egen kompetens att anpassa Fixoteket för målgruppen och att hitta tydligare vägar för medskapande tillsammans med målgruppen.

Fixotek hjärta DigidelCenter (2020-2021)

I den tredje omgången av Stärkta bibliotek arbetar vi för att skapa förutsättningar för en strukturerad, väl integrerad och förankrad verksamhet inom MIK.

Vi har starkare förankrat bibliotekets makerspace Fixoteket och kommunens DigidelCenter i verksamheten och lokalsamhället. Detta har vi gjort genom att stärka den digitala delaktigheten och ge människor möjlighet att mötas digitalt och nyttja digitala verktyg, utforska teknik och skapande, bredda bilden av spelkultur och läsfrämjande.

Vi har verksamheter för flera åldersgrupper, bland annat: drop in digital hjälp, digital grundkurs, trygg på nätet, digitalt skapande, läsfrämjande med spelifiering, digital bokcirkel för unga, fixarverkstad och kreativ verkstad.

Vi ser effekter av att vi har kunnat bredda bilden av bibliotekets verksamhet och uppdrag i lokalsamhället. Bibliotekets möjligheter har blivit tydligare för fler. Vi möter människor som inte varit på bibliotek på länge och nu upptäcker nya sätt att använda biblioteket. Tex. genom verksamheterna i DigidelCenter och Fixoteket, som digital hjälp, digital grundkurs, kreativa verkstäder för olika åldrar. Utrustning som ex. symaskiner, 3D-skrivare, robotar, ljudstudio, surfplattor, linoleumtryck, digital skärmaskin, kreativa leksaker för barn, verktyg, brädspel och pussel väcker människors kreativitet och ökar möjligheterna till livslångt lärande.

Våra nya arbetssätt och verktyg har utvecklat verksamheten på alla tre bibliotek i kommunen. Under den här perioden har vi ytterligare kunnat ta våra erfarenheter från huvudbiblioteket till filialer och kan se goda effekter och en starkare förankring i lokalsamhället.

Fixotek hjärta Digidel är vårt sätt att få Fixoteket och DigidelCenter att smälta samman samtidigt som funktionerna förankras i verksamheten och hos besökarna.
Prioriterade målgrupper är barn- och unga, personer med annat modersmål än svenska och personer med funktionsnedsättningar.

Bibliotek, Fixotek och DigidelCenter i Säter för barn och unga (2021-2022)

I den fjärde omgången av Stärkta bibliotek har vår målsättning varit att skapa möjligheter för barn och vuxna att ta del av varandras intressen och att hitta sätt att prata med varandra om både det som är roligt och utmanande och det som är svårt och ibland läskigt. Vi vill skapa hållpunkter i den digitala vardagen som ger utrymme, breddar vår kunskap och skapar trygghet tillsammans.

Värdet i att kunna mötas som människor, att få vara tänkande och kännande tillsammans och att från det växa som person är flera punkter som är viktiga att lyfta. Unga uppfattar tydligt avståndet i det filter som digitala tjänster kan innebära och behöver hitta sätt att kopplas samman med andra i sammanhang som skapar mening och delaktighet. Barn behöver också tydliga insatser som fungerar strukturerande kring lek, fantasi och skapande där utrymme ges för positiv verklighetsflykt och som kan vara en ventil för oro och stress. Föräldrar och andra vuxna behöver verktyg för att hitta ingångar till barn och ungas digitala världar och där kunna mötas.

För barn och unga går det analoga och digitala i varandra och här behöver vi som folkbibliotek hitta former för hur crossmedia kan användas i verksamheten. Vi vill utveckla folkbiblioteket som fysisk och digital plats för möjliggörande, lärande, skapande och demokrati. Satsningar på läsglädje och kunskapsskapande med kopplingar till en digital vardag där vi särskilt vill rikta våra insatser till barn och unga. Den digitala vardagen är flytande och flyktig och det är viktigt att hitta sätt att både navigera mediet och sin egen kompetenskontext.

Medskapande demokratiutveckling (2022-2023)

Vi har utforskat bibliotekens traditionella uppdrag kring läsglädje, demokrati och bildning i kombination med nya metoder. Vi har testat för oss många fler sätt att bedriva biblioteksverksamhet genom Fixotek och DigidelCenter som ger utrymme för nya uttryck, eget skapande och digital delaktighet. Genom detta främjar vi bland annat fantasi, kreativitet, bildning som anges lokalt i kommunens biblioteksplan likväl som i Unescos Folkbiblioteksmanifest.

Ett enkelt exempel på erfarenheter vi haft visar på att när vi bygger relationer når vi mycket längre och det ger följdeffekter som ger fler idéer framåt för både besökare och personal. Svensk biblioteksförenings rapport Unga berättar tar också upp den stora roll som relationer spelar för unga på bibliotek. Vikten av relationsbyggande rör förstås inte enbart unga utan är relevant för alla åldrar. Att bygga relationer och tillit med de som vi kan hjälpa till exempel med sin digitala delaktighet är också mycket viktigt. Det krävs kontinuitet och långsiktighet för att bygga tillit i vår verksamhet. Det kan vi fortsätta bygga på genom att internt utveckla våra roller och leda verksamheten till nya platser och genom att förstärka personalgruppen under det arbetet. Det kopplar också tydligt till vikten av medskapande och biblioteket som en möjliggörare, det blir bättre kvalitet och bredd när fler är delaktiga i det som görs och planeras.

De erfarenheter vi har med oss från tidigare år av verksamhet och Stärkta biblioteksprojekt hittills kan ta oss vidare inom fler nya sätt att bedriva biblioteksverksamhet, i ny lokal, på andra platser, med andra metoder, nya arbetssätt, nya medier. Men vi vill ta reda på mer underlag för behoven i Säters kommun och få med fler på den vägen.